
Uchwały Prezydium NRA

Palestra 9/3(87), 50-55

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

26 unormował to zagadnienie tak, jak to czynił dla świadczeń rentowych uchylony art. 182 ustawy o ubez. społ. Zgodnie z tą instrukcją, w razie śmierci uprawnionego do świadczeń pieniężnych nie zrealizowane jego prawa, które nie ustały przez przedawnienie, przechodzą na pozostałego przy życiu małżonka, a jeżeli ten nie żyje, to na dzieci, w razie zaś ich braku — kolejno: na wnuków, którzy pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, na rodziców, na dziadków, na wnuków, którzy nie pozostawali na wyłącznym utrzymaniu zmarłego, wreszcie na rodzeństwo.

Instrukcja ta jest jedynie poleceniem odpowiedniego postępowania, wydanym przez ZUS podległym sobie placówkom, nie ma ona natomiast charakteru normy prawnej i nie może być uznana za wiążącą osoby trzecie.

Trzeba stwierdzić, że powyższe postanowienie instrukcji nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach.

Stosowanie przez analogię przepisów dotyczących świadczeń rentowych czy zasiłków pogrzebowych nie wydaje się słuszne, skoro nie zachodzi potrzeba analogii, w braku bowiem normy szczególnej nie powstaje żadna luka w przepisach, gdyż wypełniają ją przepisy prawa cywilnego. Wprawdzie prawo do zasiłku chorobowego jest prawem osobistym i wygasa ze śmiercią uprawnionego, co wynika z istoty tego prawa, jednakże odmiennie przedstawia się uprawnienie do zasiłków należnych ubezpieczonemu za jego życie i przez niego nie zrealizowanych. To uprawnienie stanowi wartość majątkową i przechodzi ze śmiercią uprawnionego — w braku przepisów szczególnych — na jego spadkobierców zgodnie z art. 922 k.c.

Podobnie rzecz się przedstawia z prawem pracownika do urlopu. Prawo to ma charakter osobisty i nie wchodzi do spadku. Jeżeli jednak pracownikowi już przed jego śmiercią przypadło świadczenie pieniężne z tytułu nie wykorzystanego urlopu (ekwiwalent), to takie świadczenie jako wartość majątkowa wchodzi do spadku (orzeczenie Sądu Najwyższego z dn. 8.I.1955 r. I CR 2104/51, OSN 65/56).

Sądzę więc, że można skutecznie bronić poglądu przedstawionego w sformułowanym pytaniu.

adw. S. Garlicki

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A. Uchwały Prezydium NRA

1. PROTEST PRZECIWKO PRZEDAWNNIENIU ŚCIGANIA HITLEROWSKICH ZBRODNIARZY WOJENNYCH

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 25.II.1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej w imieniu całej adwokatury polskiej zdecydowanie protestuje przeciwko przedawnieniu z dniem 8.V.1965 r. ścigania zbrodniarzy hitlerowskich w NRF.

Adwokatura — podobnie jak cały naród polski — poniosła szczególnie dotkliwe straty w wyniku działalności hitlerowskich zbrodniarzy. Nigdy nie zapomnimy tego, czym były hitlerowskie sądy specjalne, obozy koncentracyjne, masowe egzekucje i inne formy eksterminacji ludności

po'skiej. Sprawców tych zbrodni nie może ominąć ręka sprawiedliwości — nawet takiej, jaką wymierzają sądy NRF. Dla tych zbrodni nie ma przedawnienia.

Żądamy ścigania zbrodniarzy wojennych,
żądamy stawienia ich przed sądem,
żądamy wykonania orzeczonych kar!

Prawo międzynarodowe, którego źródłami są Deklaracja Narodów Zjednoczonych z dnia 13.I.1942 r. i Deklaracja Moskiewska z dnia 30.X.1943 r., oraz akty normatywne czterech głównych mocarstw koalicji antyhitlerowskiej stworzyły system międzynarodowego prawa w dziedzinie ścigania zbrodniarzy wojennych. Prawo to nie zna ograniczenia czasowego ścigania zbrodniarzy wojennych. Przestrzeganie tego prawa deklaruje nawet Konstytucja NRF, a mimo to obecny rząd NRF usiłuje powoływać się na tę Konstytucję, aby puścić w niepamięć to, czego świat zapomnieć nie może i nigdy nie zapomni, jak o tym świadczy fala oburzenia na całym świecie na zamierzenia rządu NRF.

Żądamy ukarania zbrodniarzy hitlerowskich nie dlatego, żeby wyrównać tym rachunek krzywd, ale żeby nikt i nigdy nie liczył na bezkarność za popełnione zbrodnie.

2. NIEDOPUSZCZALNOŚĆ ŁĄCZENIA PRZEZ ADWOKATA STANOWISKA ETATOWEGO PRACOWNIKA DZIENNIKA Z WYKONYWANIEM ZAWODU.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 28 stycznia 1965 roku)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adwokata X od uchwały Rady Adwokackiej w A z dnia 4.XII.1964 r. uznającej za niedopuszczalne łączenie przez wyżej wymienionego adw. X stanowiska etatowego pracownika dziennika „Y” z wykonywaniem zawodu,

postanowiło:

odwołanie adw. X pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Adw. X., wykonujący zawód w zespole adwokackim, zajmuje jednocześnie stanowisko pracownika etatowego redakcji dziennika „Y”.

Powziąwszy o tym wiadomość, Rada Adwokacka w A uchwałą z dnia 4.XII.1964 r. uznała, że w świetle art. 70 pkt 2 u. o u.a. niedopuszczalne jest łączenie przez adw. X zajmowanego przez niego stanowiska etatowego pracownika redakcji dziennika „Y” z wykonywaniem zawodu i wezwała go bądź do wystąpienia z zespołu bądź też do rozwiązania stosunku pracy z dziennikiem „Y”.

Od tej uchwały adw. X wniósł odwołanie, w którym zarzuca młyną interpretację art. 70 ust. 2 u. o u.a., gdyż — jego zdaniem — przepis ten zawiera zakaz zajmowania stanowiska pracownika tylko w jednostkach państwowych i spółdzielczych, poza tym adw. X podkreśla specyficzny charakter swej pracy w redakcji.

Prezydium NRA zważyło, co następuje:

Przyjęta w zaskarżonej uchwale wykładnia art. 70 u. o u.a. jest najzupełniej prawidłowa. Wyraźna treść tego przepisu (pkt 2) stanowi, że wykonywanie zawodu adwokata nie może być łączone z zajmowaniem stanowiska pracownika nie tylko

państwowych czy spółdzielczych, ale w ogóle wszelkich zakładów pracy. Takie też stanowisko wyraził Minister Sprawiedliwości w decyzji z dnia 27.XI.1964 r. A-1015/64 w sprawie adw. Z.

Specyficzny charakter stosunku pracy skarżącego w redakcji dziennika nie ma dla rozważanej sprawy istotnego znaczenia, skoro dla zakazu wykonywania zawodu adwokata decydujące jest samo zajmowanie stanowiska pracownika.

3 KAŻDA ZMIANA PRZYNALEŻNOŚCI DO ZESPOŁU POWINNA BYĆ TRAKTOWANA INDYWIDUALNIE W ZALEŻNOŚCI OD KONKRETNÝCH JEJ OKOLICZNOŚCI. REGUŁĄ POWINNO BYĆ DOBROWOLNE ZARÓWNO WŁĄCZANIE SIĘ ADWOKATA DO ZESPOŁÓW, JAK I WYŁĄCZANIE SIĘ Z NICH. TYLKO WIĘC SZCZEGÓLNY WZGLĄD NA INTERES SPOŁECZNY LUB WYJĄTKOWY INTERES ZESPOŁÓW MOŻE STAĆ NA PRZESZKODZIE REALIZACJI TEJ ZASADY DOBROWOLNOŚCI.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 28 stycznia 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. Y od uchwały Rady Adwokackiej w F z dnia 28 listopada 1964 r. odmawiającej wyrażenia zgody na przeniesienie się z Zespołu Adwokackiego Nr 1 do Zespołu Nr 3 w C.,

postanowiło:

zaskarżoną uchwałą Rady Adwokackiej w F uchylić i sprawę przekazać tejże Radzie Adwokackiej do ponownego rozpoznania.

Z uzasadnienia:

Adw. Y pismem z dnia 28.II.1964 r. zwrócił się do Rady Adwokackiej w F o wyrażenie zgody na jego przejście z Zespołu Adwokackiego Nr 1 w C., gdzie wykonuje zawód, do Zespołu Nr 3 w tymże C. Zespół Nr 3 wyraził zgodę na przyjęcie adw. Y., natomiast Zespół Nr 1 wnosił o nieuwzględnienie prośby tegoż adw. Y.

Na żądanie Rady Adwokackiej adw. Y wyjaśnił, że z członkami Zespołu Nr 3 łączy go lepsze i bliższe stosunki osobiste i zawodowe niż z kolegami Zespołu Nr 1 oraz że członkowie Zespołu Nr 3 lepiej i intensywniej pracują, tak że współpraca z nimi układałaby mu się lepiej.

Rada Adwokacka w F uchwałą z dnia 28.XI.1964 r. nie wyraziła zgody na przeniesienie się adw. Y do Zespołu Nr 3, uzasadniając odmowę tym, że nie zachodzą żadne ważne względy natury osobistej, które by usprawiedliwiały wystąpienie adw. Y z Zespołu Nr 1 i wstąpienie do Zespołu Nr 3.

Od uchwały tej adw. Y wniósł odwołanie.

Prezydium NRA zważyło, co następuje:

Rozstrzygnięcie Rady Adwokackiej w F nastąpiło niewątpliwie pod niewłaściwym kątem widzenia, regułą bowiem powinno być dobrowolne zarówno włączanie się adwokatów do zespołów, jak i wyłączenie się z nich, tak że tylko szczególny wzgląd na interes społeczny lub wyjątkowy interes zespołów może stać na przeszkodzie realizacji tej zasady dobrowolności.

W rozważanej sprawie Rada Adwokacka nie przytoczyła żadnych konkretnych istotnych względów, które by przeszkadzały przejściu adw. Y do innego zespołu zgodnie z jego życzeniem. Przeciwnie, z przyjętych w zaskarżonej uchwale ustaleń wynika, że „jeśli chodzi o wysokość osiągniętych obrotów, jako też i liczbę członków, to oba Zespoły (Nr 1 i Nr 3) znajdują się w zasadzie w jednakowej sytuacji”.

(...) W związku z powyższym zaskarżoną uchwałę należało uchylić. Przy ponownym rozpoznaniu Rada Adwokacka powinna rozpatrzyć sprawę zgodnie z zawartym wyżej wyjaśnieniem, a mianowicie ustalić, czy zachodzą względy natury ogólnej aż tak ważkie, że przed nimi powinien ustąpić dopuszczalny w zasadzie wniosek adw. Y o przejście do Zespołu Nr 3, który tego przejścia wyraźnie sobie życzy.

W końcu należy zauważyć, że rozważanej sprawy nie można i nie należy traktować jako precedensowej, gdyż każda zmiana przynależności do zespołu powinna być traktowana indywidualnie w zależności od konkretnych jej okoliczności.

4. CELEM PRZEPISU ART. 19 UST. U.O.U.A. JEST Z JEDNEJ STRONY, I TO PRZEDĘ WSZYSTKIM, POTRZEBA UCHRONIENIA LUDNOŚCI OD NIEWŁAŚCIWEJ CZY CHOĆBY NIEDOSTATECZNEJ POMOCY PRAWNEJ, JAKĄ MOGĄ OTRZYMAĆ OD ADWOKATÓW, KTÓRZY UTRACILI ZDOLNOŚĆ DO WYKONYWANIA ZAWODU NA SKUTEK UPADKU SIŁ FIZYCZNYCH LUB UMYŚLOWYCH, A Z DRUGIEJ — ZAPEWNIENIE WŁAŚCIWEJ REALIZACJI POSTANOWIEŃ USTAWY O USTROJU ADWOKATURY DOTYCZĄCYCH UDZIAŁU CZŁONKÓW ZESPOŁU W JEGO PRACY I DOCHODACH.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 lutego 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. Y od uchwały Rady Adwokackiej w D z dnia 28 listopada 1964 r. co do skierowania na Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia,

postanowiło:

odwołanie adw. Y pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Rada Adwokacka w D uchwałą z dnia 28.XI.1964 r. postanowiła skierować adw. Y, wykonującego zawód w Zespole Adwokackim Nr 1 w C., na Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia celem zbadania jego zdolności do wykonywania zawodu.

W odwołaniu od tej uchwały adw. Y twierdzi, że po kilkumiesięcznej chorobie i ciężkiej operacji czuje się dobrze, pracuje normalnie i uważa się za zdolnego do wykonywania zawodu. Na dowód złożył zaświadczenie lekarza.

Prezydium NRA zważyło, co następuje:

Podeszły wiek (72 lata) oraz nie najlepszy stan zdrowia adw. Y dawały Radzie Adwokackiej dostateczną podstawę do skierowania go w myśl art. 19 ust. 4 u. o u.a. na Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia celem sprawdzenia jego zdolności do wykonywania zawodu.

Jak wynika z cofniętego następnie wniosku adw. Y z dnia 23.X.1964 r. „o przeniesienie na emeryturę” (adw. Y ma podstawę do uzyskania pełnej renty star-

czej), przyznał on, że „cierpi na nadciśnienie i że po ciężkiej operacji nie jest w stanie w pełni wykonywać swego zawodu”. Czy i o ile wysunięte obecnie w odwołaniu twierdzenia o całkowitej zdolności do pracy odpowiadają istotnemu stanowi rzeczy, ustali dopiero Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia.

Jednocześnie Prezydium NRA wyjaśnia, że celem przepisu art. 19 ust. 4 u. o u.a. jest z jednej strony, i to przede wszystkim, potrzeba uchronienia ludności od niewłaściwej czy choćby niedostatecznej pomocy prawnej, jaką mogą otrzymać od adwokatów, którzy utracili zdolność do wykonywania zawodu na skutek upadku sił fizycznych lub umysłowych, a z drugiej — zapewnienie właściwej realizacji postanowień ustawy o ustroju adwokatury dotyczących udziału członków zespołu w jego pracy i dochodach.

Podkreślić przy tym należy, że akcja przewidziana w art. 19 ust. 4 u.o.u.a. nie powinna być rozumiana jako dyskryminacja starszych adwokatów zmierzająca do usunięcia ich z szeregów adwokatury, gdyż nawet w razie uznania ich przez Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia za trwale niezdolnych do wykonywania zawodu pozostają oni nadal na liście adwokatów i mają prawo do świadczeń przewidzianych dla adwokatów.

Z powyższych względów należało postanowić jak w sentencji.

5. ZA ZOBOWIĄZANIA ZESPOŁU POWSTAŁE W CZASIE PRZYNALEŻNOŚCI DO NIEGO PONOSZĄ ODPOWIEDZIALNOŚĆ MAJĄTKOWĄ WSZYSCY BYLI CZŁONKOWIE ZESPOŁU.

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 4 lutego 1965 r.)

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, po rozpoznaniu sprawy z odwołania adw. Z od uchwały Rady Adwokackiej w C z dnia 10 listopada 1964 r. co do rozłożenia zobowiązań zlikwidowanego Zespołu Adwokackiego Nr 3 w B. na byłych jego członków,

postanowiło:

odwołanie adw. Z pozostawić bez uwzględnienia.

Uzasadnienie

Rada Adwokacka w C uchwałą z dnia 13.VII.1962 r. postanowiła przyjąć plan podziału zysków i strat zlikwidowanego Zespołu Adwokackiego Nr 3 w B zgodnie z wnioskami likwidatora Zespołu. Wnioski te określały procentowy stosunek odpowiedzialności poszczególnych członków Zespołu za jego zobowiązania.

Odwołanie adw. Z, X i Y od tej uchwały nie zostało przez Wydział Wykonawczy NRA uwzględnione (uchwała z 23.IV.1963 r.).

Dnia 20.V.1964 r. zapadł i uprawomocnił się wyrok Sądu Pow. w C zasądzający od Zespołu Adwokackiego Nr 3 w B. w likwidacji na rzecz Zakładu Energetycznego tytułem zaległego czynszu zł 12 501 z % i kosztami. Zakład Energetyczny zwrócił się do Rady Adwokackiej w C o wskazanie stosunku, w jakim b. członkowie Zespołu odpowiadają za to zobowiązanie.

Rada Adwokacka w C uchwałą z dnia 10.XI.1964 r. postanowiła przyznać likwidatorowi tegoż Zespołu wynagrodzenie za czynności likwidatora w wysokości 1 000 zł.

wykreślić Zespół z rejestru oraz rozłożyć zobowiązania Zespołu na b. jego członków w odpowiednim stosunku procentowym.

Od tej uchwały adw. Z wniósł odwołanie, w którym wnosi o nieobciążanie go spłatą zobowiązań Zespołu z tej racji, że za powstałe zadłużenia Zespołu powinno odpowiadać jego kierownictwo, że Zespół niesłusznie został obciążony należnością czynszową w tej wysokości, że — następnie — udział skarżącego w spłacaniu zobowiązań jest zbyt wysoki, wreszcie że skarżący znajduje się w trudnej sytuacji majątkowej.

Prezydium NRA zważyło, co następuje:

Zawarty w odwołaniu zarzut, że za zadłużenie zlikwidowanego Zespołu odpowiedzialność powinni ponosić tylko kierownicy Zespołu, którzy do zadłużeń tych dopuścili, jest oczywiście nietrafny, gdyż za zobowiązania Zespołu powstałe w czasie przynależności do niego ponoszą odpowiedzialność majątkową wszyscy b. członkowie Zespołu.

Stosunek, w jakim skarżący ma odpowiadać za zobowiązania Zespołu, został już ustalony prawomocną uchwałą Rady Adwokackiej w C z dnia 13.VII.1962 r. i nie może już być obecnie wzruszany.

Dalszy zarzut odwołania, że likwidator, nie stosując właściwej obrony procesowej, dopuścił do niekorzystnego wyroku zasądzającego wygórowany czynsz, nie został niczym udowodniony.

Również trudna sytuacja majątkowa, na którą skarżący gołosłownie się powołuje, nie może stanowić podstawy do zmiany wysokości jego udziału w zaspokajaniu zobowiązań Zespołu. Trudna sytuacja majątkowa adw. Z, jeśli istotnie jest ona taka, może uzasadniać jedynie ubieganie się w Radzie Adwokackiej o pomoc finansową, (tj. o zapomogę lub pożyczkę na zaspokojenie obciążających go zobowiązań).

W tym stanie rzeczy odwołanie należało pozostawić bez uwzględnienia.

B. Instrukcje

Instrukcja o rozliczaniu delegacji

(uchwała Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 21 stycznia 1965 r.)

§ 1

Adwokatowi w razie wyjazdu w sprawie klienta na zlecenie kierownika zespołu do miejscowości położonej poza siedzibą należą się:

- 1) diety,
- 2) zwrot kosztów podróży,
- 3) zwrot kosztów noclegu.

§ 2

1. Adwokatowi, który ma siedzibę poza miejscem stałego zamieszkania, nie należy się zwrot kosztów przejazdu i naczegów oraz nie należą się diety za czynności dokonane w miejscowości zamieszkania i w miejscowości, w której ma siedzibę.

2. W wypadku, kiedy w dalszej treści niniejszej instrukcji mowa będzie